

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Stella Mystica

Bonald, François

Coloniae, 1607

De pace conscientiae & methodo consequendi eam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10014

De Pace conscientiae & methodo consequendi eam.

CONSIDERATIO.

Quisquis pacem à Deo fugiendo se consecuturum existimat, vehementer fallitur. Deus enim est ubiq; & intuetur omnia. *Quo ibo, inquit Psalmista, à spiritu tuo & quo à facie tua fugiam? si ascendero in caelum tu illic es: si descendero in infernum ades. Si sumpsero pennas meas diluculo & habitauero in extremis maris: etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua.* En quibus verbis propheta Regius hunc errorem coarquat, Sed esto, Deus illos qui putat, quod ab illo se possint abscondere non persequatur, ne sic quidem uiuent in pace. Nam propria eorum conscientia illos affectabitur & incessanter inquietabit. *Fugit enim, ut sapiens ait, impius nemine persequente, iustus autem quasi leo confidens absquet errore erit.* *Fugit autem, ut D. Chrysostomus interpretatur, quia*

Psalm. 138.

Pro 28.

Chrysosto.

hom. 8. ad

D 5 intus

populum
Antioch.

intus habet agentem conscientiam accusatorem, & hunc vndiq; circumfert, & sicut seipsum non potest fugere, sic nec intrinsecus ipsum agentem, sed quocunq; abit flagellatur, & vulnus habet immedicabile.

Hæc vt, Anima Christiana, benè
S. Thom 2. intelligas: aduerte Deum homini
p. 9. 79. 4. intellectum contulisse, duobus ha-
12. & 13. bitibus distinctum, quorum alter
 seruit intelligendis rebus specula-
 tiuis: alter apprehendendis rebus
 practicis, hoc est, quæ facienda vel
 omittenda sint, iuxta principia illa
 generalia quæ psalmista indicat:
Psal. 33. quando ait: *Diuerte à malo & fac
 bonum.* Et illa quæ in Euangelio cō-
Matt. 7. tinentur: *Quæcunque vultis vt faci-
 ant vobis homines, & vos facite illis.
 Et quod tibi nō vis fieri, alteri ne fece-
 ris.* Hic secundus habitus appellatur
 synderesis, quæ sequitur cōsciētia: quæ
 principia prædicta ad euētus parti-
 culares applicat & omnib. circum-
 stātijs expēs nū id quod proponi-
 tur faciendū sit, an omittendū iudi-
 cat. Synderesis & cōscientia appel-
 lantur

lantur à S. Paulo *lex naturalis*, & à *Psalms. 4.*
psalmista lumē vultus divini, hoc est,
 lumen quod Deus nobis confert vt
 nosmetipsos in omnib. actionibus
 secundum rectam rationem regere
 ac moderari valeamus.

Officium igitur tum *synderesis*, *Officium*
 tum conscientiae est: Primū animae *synderesis*
 testificari & apertè demonstrare, qd *conscientiae quod,*
 boni & quid mali actionibus illius
 insit, quemadmodum S. Paulus A- *Rom. 2.*
 postolus testatur quando ait: *Testi-*
monium reddente illis conscientia ip-
sorum. Secundū, incitare illam ad
 bonum, & obligare, vt amplectatur,
 vel reijciat quod amplectendū
 vel reiciendum iudicat.

Cōscientia obligat, quia est lex par-
 ticularis cui nō parere tenetur sub
 pœna peccati venialis, vel mortalis
 prout facti qualitas exegerit. Ter-
 tiū officiū cōscientiae est peruersas
 actiones accusare, illisq; obmurmur-
 rare ac inquietare animā donec illas
 correxerit: Cōsciētia similis est oculo. *Simile.*
 Nā sicut oculus ne minimā qdem
 festucā sine lachrymis & alteratione

sustinere valet: ita conscientia nullam culpam in se pati potest sine obmurmuratione & scrupulo. Hæc est enim *vermis* ille de quo loquitur Isaias, *qui non moritur*, nisi in præsentī vita suffocetur. Aderit, uti sanctus Bernardus ait, in nouissimo iudicij die aderit etiam in morte vniuscuiusque, animam illius corrodens: & quod amplius est, sequetur hominem vsque ad inferos, nec vnquam cessabit animam illius admordere & exagitare, quemadmodum ad finem huius tractatuli latius explicabitur.

*S. Bernard.
lib. de int.
dimo.*

*Conscientia
instinctus
sequendus.*

O quam beata igitur est anima illa, quæ actiōibus suis inuigilans, aduertit & sequitur instinctum suæ conscientix, & si eam aliquando irritauit illam tranquillare, & peccatum quod hanc ei molestiam adfert expellendo, placare & mitigare contendit. *Hæc est. n.*, ut S. Paulus Apost. ait *gloria nostra testimonium conscientie nostre*. Et sapiens: *secura mens quasi iug e conuiuium*. Quare si hanc gloriam & securitatem adipisci cupis

2. Cor. I.

Prov. 15.

pis: caue ne quicquam agas nisi prius conscientia tuae consilium audieris. In rebus verò dubijs, difficultibus & impeditis, virorum sapientum, & in talibus negotijs expertorum sententiam prius exquire. Et quia passiones & perturbationes animæ iudicium rationis præpediunt, nunquam de ijs quandiu turbationes illæ perdurant quicquam decerne. Quinetiam aliquod tibi tempus certum diebus singulis præstítue quo cogitationes, actiones, & verba tua in iudicium aduoces ac diligenti examine perpendas, conscientiamque interrogas quid de illis sentiat: & quod ipsa reprehenderit, tu etiam accusa & pro illius remissione Deum ora, cum firmo proposito id confitendi & pro eo satisfaciendi, prout casus exegerit.

Consilium hoc antiquorum Patrum est, quod sequens Deum & conscientiam tuam placabis; nec si mors forte subitanea, quæ multos in statu peccati mortalis dum minimè cogitant ex hac vita tollit, tibi su-

*In examine
conscientie
duo cauen-
da sunt.*

Nimia scrupulositas.

*Prov. 25.
1. Cor. 4.*

*Psal. 24.
Nimia laxi-
tatis.*

peruenerit, in magno salutis tuę discrimine versaberis. In hoc aut examine à duobus tibi caue. Primo ne sis nimium scrupulosus & anxius in peccatis & defectibus minimis singularim perquirendis, & inuestigandis: hoc enim interiorem pacem non parum impedit, & à bonis operibus hominē retardat. Bonum est habere conscientiam teneram, ut aiūt, & timoratam, quia scriptum est: *Beatus homo qui semper est pauidus.* & S. Paulus de se dicebat: *Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum:* indicare volens posse defectus quosdam incognitos in se latere, pro quibus potius dicere debeat cum propheta Dauide: *Ignorantias meas ne memineris Domine.* Secundo: ne conscientiam tuam supra modum amplifies, hoc est ne sis conscientia nimis laxa: quod sæpenumerò accidit illis qui nimium amantes sunt sui ipsius: præsertim si scientiã & cognitionem quandam peccatorum habeant. Solent enim dicere hoc vel istud non esse peccatum

mor-

mortale, nec oportere hominem esse a deo scrupulosum: Deum velle ut quilibet ei cum sancta quadam animi libertate seruiat. Qui quamuis ita loquantur: conscientia tamē ipsos non desinit redarguere, atque contradicere, Deum sanctam libertatem gratam habere, non autem deliberatam istam laxitatem: cum mortale tantummodo peccatum metuere sit potius perniciosæ cuiusdam temeritatis quam sanctæ libertatis.

Hæc quidē in examinatione cōscientiæ cauere debebis: at aliud quiddam est longè maius in ea tibi cauendum, videlicet cōscientiæ contemptus. *Impius* enim ut sapiens ait, *cum in profundum venerit peccatorū contemnit*. Indicare volens peccatores à Deo desertos, a deo inuerecundos & impudētes esse, ut nullā omnino remorsus cōscientiæ suæ rationem habeant: sed e contrario Salomone teste *gaudeant cum male fecerint & exultent in rebus pessimis*. Quam obrem miserimi & infelicissimi sunt;

Conscientiæ contemptus summoperè cauendus.
Prou. 28.

Prou. 2.

sunt: etenim quamuis conscientiam suam post tergum reiecerint, nec eam amplius propter passiones & pravam peccandi consuetudinem, sentiant, non tamen penitus illam extinctam habent: aderit aliquando impronisa mors, in qua passionibus sopitis, acribus conscientiaë stimulis pungentur & exagitabuntur; tum enim conscientia illos tam acerbè reprehendet & accusabit, ut in magno periculo futuri sint, ne omnem salutis suæ spem abijciant.

.Tim. 1.

*S. Aug. lib.
5. de doctr.
Chr. ca. 40.*

1. Ioan. 3.

Da igitur, Anima fidelis, operam ut semper, iuxta monitionem B. Pauli, *prædita sis bona conscientia*. nam ut D. Augustinus ait, facile desperat qui habet conscientiam cauterisatam: contra verò S. Ioanne Apostolo dicente: *Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum quod quicquid petierimus accipiemus ab eo.* cuius causam adverte, subjicit enim: *quoniam mandata eius custodimus & ea quæ sunt præcæpta coram eo facimus*: dans his verbis intelligere, hanc obedientiã
solam

solam esse quæ animam in pace cū Deo, & propria conscientia confirmat & stabilit: ei que securitatem, qualis in hoc mundo haberi potest, salutis suæ tribuit. Hæc igitur documenta semper memoria circumferre & opere implere stude. hac enim ratione pacem habebis cum Deo, & cum magna cordis & conscientiaë requie, quæ tale bonum est vt nullo pretio æstimari possit, nauigationem tuam conficies.

Pacem cum proximo necessariam esse illi, qui viuere velit in tranquillitate corporis & anime.

C O N S I D E R A T I O.

REGIVS Propheta Dauid bonum pacis ac fraternæ charitatis cognoscens exclamauit: *Ecce quam bonum & quam iocundum habitare fratres in vnum.* Psalm. 131.
 Diuinus hic vates iustam habebat rationem sic exclamandi. Nam quæ admodum nihil est quod vitæ præsentis difficultates magis aggrauet quam dissensiones & discordia: ita
 nihil